הִלְכוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תצח

טז [ד]הִכְנִיס (יח) עָפָר הַרְבֵּה (פא) לְבֵיתוֹ לְצֹרֶךְ גִּנָּתוֹ (פב) וְהוּא כָּנוּס בְּמָקוֹם אֶחָד, מֻתָּר (פג) לְכַסּוֹת בּוֹ, שֶׁכָּל זְמַן שֶׁהוּא צָבוּר דַּעְתּוֹ עָלָיו (פד) לְכָל מַה שֶּׁיִּצְטָרֵךְ. אֲבָל אִם הִכְנִיס מְלֹא קֻפָּה לְצֹרֶךְ גִּנָּתוֹ לֹא, שֶׁמֵּאַחַר שֶׁהוּא מֻעָט, בָּטֵל: **יז** * [ה]מַכְנִיס אָדָם (פה) מְלֹא קֻפָּתוֹ עָפָר לַבַּיִת (יט) (פו) בִּסְתָם וְעוֹשֶׂה בּוֹ כָּל צָרְכּוֹ (פז) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ש״ח סָעִיף ל״ח), וְלֹא אָמְרִינַן שֶׁהוּא בָּטֵל (פח) אַגַּב קַרְקַע הַבַּיִת, [ו]וְהוּא (פט) שֶׁיִּחֵד לוֹ קֶרֶן זָוִית, (צ) דְּכֵיוָן שֶׁלֹּא שְׁטָחוֹ מוּכְחָא מִלְּתָא דִּלְצָרְכּוֹ בָּעֵי לֵיהּ. (צא) [ז]וְאִם הוּא

ד בְּרַיְיתָא שָׁם ח׳ (ע״א) בַּבַּבְלִי וּכְפֵרוּשׁ רַשִׁ״י (ד״ה הכניס עפר). ה שָׁם מֵימְרָא דְּרַב יְהוּדָה. ו שָׁם מֵימְרָא דְּרַב זוּטְרָא. ז פֵּרוּשׁ וְאֵין צָרִיךְ דֶּקֶר נָעוּץ, וְרֵישָׁא נַמִי אַיְירֵי בְּעָפָר תִּחוּחַ כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַטּוּר וְהַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה מכניס אדם).

בְּאֵר הֵיטֵב

וְלֹא כְּיֵשׁ טוֹעִין וְאוֹסְרִים כִּסּוּי בְּאֵפֶר חַם. טַ״ז (ס״ק טו): **טז** (יח) **עָפָר.** וּבְעָפָר תִּחוּחַ מַיְירֵי שֶׁאֵינוֹ מְחֻסָּר לֹא חֲפִירָה וְלֹא כְּתִישָׁה אֶלָּא הֲכָנָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סָעִיף י״ז. וְאַף עַל גַּב דִּסְבִירָא לֵהּ לְעֵיל בְּסָעִיף י״ד דְּאִי לֵיכָּא דֶּקֶר נָעוּץ שַׁיָּךְ חֲפִירָה, הַיְנוּ בְּקַרְקַע עוֹלָם אֲבָל הָכָא שֶׁהֵבִיא עָפָר מִמָּקוֹם אַחֵר וּנְתָנוֹ בְּקֶרֶן זָוִית לֹא שַׁיָּךְ חֲפִירָה כְּלָל. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה מכניס אדם). (והעט״ז) [וְהַטַּ״ז] (ס״ק יח) כָּתַב דְּכָאן אַיְירֵי שֶׁאוֹתוֹ עָפָר תִּחוּחַ מֻנָּח עַל הָאָרֶץ כְּמוֹ הַר וְכֹל שֶׁהוּא נוֹטֵל מִשָּׁם לְמַעְלָה אֵין שַׁיָּכוּת חֲפִירָה, וּבְסָעִיף י״ד דְּבָעֵי דֶּקֶר נָעוּץ אַיְירֵי בְּקַרְקַע שָׁוָה וְאַף עַל פִּי שֶׁהוּא עָפָר תִּחוּחַ מִכָּל מָקוֹם כֹּל שֶׁהוּא נוֹטֵל מִשָּׁם הֲוֵי חֲפִירָה בְּמֵה שֶׁהוּא תַּחְתָּיו שֶׁהֲרֵי נִשְׁאָר גּוּמָא תַּחְתָּיו עַיֵּן שָׁם. וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לב) כָּתַב דְּמַיְירֵי בְּעָפָר תִּחוּחַ כָּל כָּךְ הַרְבֵּה דְּלֹא עָבֵיד גֻּמָּא שֶׁמִּיד שֶׁנּוֹטֵל הָעָפָר נוֹפֵל עָפָר תַּחְתֶּיהָ עַיֵּן שָׁם. וְאִם שָׁחַט עַל גַּבֵּי קַרְקַע קָשָׁה וְיֵשׁ שָׁם דָּם הַרְבֵּה, יִטֹּל קֶצֶת מִמֶּנּוּ וְיִתְּנוֹ בְּעָפָר תִּחוּחַ וִיכַסֵּהוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּיוֹרֶה דֵעָה סִימָן כ״ח סָעִיף ז׳. אֲבָל אִם נִתְיַבֵּשׁ הַדָּם קֶצֶת אָסוּר לְגָרְרוֹ בְּיוֹם טוֹב דְּקָמַשְׁוֶה גֻּמּוֹת בַּבַּיִת וְהָוֵי מְלָאכָה דְּאוֹרַיְתָא, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כה). מֻתָּר לְהוֹצִיא נֵר מִתּוֹךְ הַחוֹל בְּיוֹם טוֹב שֶׁהַגֻּמָּא נַעֲשֶׂה מֵאֵלָיו, אֲבָל אָסוּר לִתְחֹב הַנֵּר לְתוֹךְ הַחוֹל שֶׁעוֹשֶׂה גֻּמָּא. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לב) עַיֵּן שָׁם: **יז** (יט) **בִּסְתָם.** אֲבָל אִם הִכְנִיסוֹ לְכַסּוֹת בּוֹ דַּם צִפּוֹר אָסוּר לְכַסּוֹת בּוֹ צוֹאָה, דְּדַם צִפּוֹר וַדַּאי שֶׁיּוֹדַע מֵאֶתְמוֹל

בַּאוּר הֲלָכָה

דְּעָבֵיד גֻּמָּא **מַשְׁמַע לְהָדְיָא דְּאַף בְּאֵפֶר כִּירָה שַׁיָּךְ גֻּמָּא וּכְגוֹן שֶׁלֹּא יַחֲזֹר וְיִפֹּל כְּשֶׁיִּקָּחֶנּוּ, וְצָרִיךְ עִיּוּן שֶׁלֹּא הַעִירוּ בָּזֶה מִשָּׁם:**

יז * מַכְנִיס אָדָם וְכוּ׳. הַיְנוּ מִבְּעוֹד יוֹם, וְכֵן מְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן ש״ח סָעִיף ל״ח, **דִּבְיוֹם טוֹב גּוּפָא סְתָם עָפָר וְחוֹל הוּא מֻקְצֶה לְדִבְרֵי הַכֹּל** וַאֲפִלּוּ לְרַבִּי שִׁמְעוֹן, כִּדְמוּכָח בְּסִימָן ש״ח הַנַּ״ל דַּאֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת דְּקַיְימָא לָן בְּוַדַּאי

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

טְפֵי וְכוּ׳. דְּדֶקֶר שֶׁהָיָה נָעוּץ מִבְּעוֹד יוֹם לְכָךְ אֵין בּוֹ אִסּוּר מֻקְצֶה וְרַק עֲשִׂיַּת גֻּמָּא דְּאֵינוֹ אֶלָּא מְקַלְקֵל בְּמָקוֹם שֶׁאֵין צָרִיךְ לְהַגֻּמָּא, וּסְבִירָא לֵהּ דְּזֶהוּ קִלָּא מֵאִסּוּר מֻקְצֶה. אָכֵן כַּמָּה (נט) אַחֲרוֹנִים חוֹלְקִים אַהַגָּהָ״ה זוֹ וּסְבִירָא לְהוּ לְהֵפֶךְ [א]דְּמוּטָב לְכַסּוֹת בְּאֵפֶר מֻקְצֶה דְּאֵינוֹ אֶלָּא טִלְטוּל בְּעָלְמָא וְלֹא לְהַגְבִּיהַּ הָעָפָר עִם הַדֶּקֶר (ק) שֶׁעוֹשֶׂה גֻּמָּא בְּיָדַיִם: **טז** (פא) **לְבֵיתוֹ לְצֹרֶךְ גִּנָּתוֹ.** הַיְנוּ (קא) שֶׁדַּעְתּוֹ הָיָה בְּפֵרוּשׁ לְצֹרֶךְ גִּנָּתוֹ לְשָׁטְחָהּ שָׁם וּלְכָךְ דַּוְקָא אִם הוּא עָפָר הַרְבֵּה וּמִשּׁוּם דְּכָל זְמַן שֶׁהוּא צָבוּר וְכוּ׳, אֲבָל אִם רַק מִלֵּא קֻפָּתוֹ לֹא וַאֲפִלּוּ הִנִּיחָם בְּקֶרֶן זָוִית לֹא מְהַנֵּי. מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּסָעִיף י״ז שֶׁהִכְנִיס לַבַּיִת בִּסְתָם, אֲפִלּוּ מְלֹא קֻפָּתוֹ מֻתָּר כְּשֶׁיִּחֵד לוֹ קֶרֶן זָוִית וּכְדִלְקַמֵּהּ. (קב) וְיֵשׁ מִן הַפּוֹסְקִים שֶׁסּוֹבְרִין דְּדַוְקָא אִם הִכְנִיס לְגִנָּתוֹ מַמָּשׁ דְּאָז אָמְרִינַן אִם הוּא מֻעָט מְלֹא קֻפָּה וְכַיּוֹצֵא בָּטֵל לְגַבֵּי קַרְקַע הַגִּנָּה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמַכְנִיסוֹ לַבַּיִת אוֹ לֶחָצֵר אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִכְנִיס אֶלָּא מְלֹא קֻפָּה וְיִחֵד לוֹ מָקוֹם, אֵינוֹ בָּטֵל: **(פב) וְהוּא כָּנוּס בְּמָקוֹם אֶחָד.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (קג) שֶׁלֹּא שְׁטָחָם עֲדַיִן עַל פְּנֵי גִּנָּתוֹ אֶלָּא מֻנָּחִים לְעַת עַתָּה כְּמוֹ שֶׁהִכְנִיסָם בְּצִבּוּר אֶחָד: **(פג) לְכַסּוֹת בּוֹ.** וַאֲפִלּוּ (קד) לִשְׁחֹט לְכַתְּחִלָּה עַל דַּעַת עָפָר זֶה וּכְמוֹ שֶׁמְּסַיֵּם שֶׁכָּל זְמַן וְכוּ׳. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּסָעִיף זֶה מַיְרֵי גַּם כֵּן בְּשֶׁהָיָה הָעָפָר תִּחוּחַ כְּמוֹ הַהִיא דְּסָעִיף י״ד, הָא לָאו הָכִי אָסוּר לְכַסּוֹת בּוֹ. וּלְעִנְיַן לִשְׁחֹט לְכַתְּחִלָּה [אוֹ לִשְׁאָר צְרָכִים] צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה תִּחוּחַ כָּל כָּךְ עַד שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה שׁוּם גֻּמָּא בִּנְטִילָתוֹ: **(פד) לְכָל מַה שֶּׁיִּצְטָרֵךְ.** וּמַשְׁמַע דִּלְכָל תַּשְׁמִישׁ מֻתָּר. (קה) וְיֵשׁ פּוֹסְקִים שֶׁכָּתְבוּ שֶׁלֹּא הַתִּירוּ אֶלָּא לְעִנְיַן כִּסּוּי שֶׁהוּא צֹרֶךְ מִצְוָה אֲבָל לִשְׁאָר תַּשְׁמִישִׁים לֹא, וַאֲפִלּוּ לְעִנְיַן כִּסּוּי דַּוְקָא דִּיעֲבַד (קו) אֲבָל לֹא לִשְׁחֹט לְכַתְּחִלָּה עַל דַּעַת זֶה, וְלֹא דָּמֵי לְסָעִיף י״ז דִּלְקַמֵּהּ דְּכָאן אֵין הֲכָנָה גְּמוּרָה כֵּיוָן שֶׁעִקָּרוֹ בָּא לְצֹרֶךְ גִּנָּתוֹ, [ב]וְיֵשׁ לְהַחְמִיר כִּסְבָרָא זוֹ: **יז** (פה) **מְלֹא קֻפָּתוֹ וְכוּ׳.** מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב וּמְעָרָה אוֹתוֹ עַל הַקַּרְקַע: **(פו) בִּסְתָם.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁלֹּא חִשֵּׁב בְּהָדְיָא לְצֹרֶךְ גִּנָּה אֶלָּא בִּסְתָם וְכַנַּ״ל: **(פז) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ש״ח וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁמְּבֹאָר שָׁם (קז) דְּמֻתָּר אַף לְכַסּוֹת בּוֹ צוֹאָה, אַף דְּאֶפְשָׁר הָיָה לוֹמַר דְּכַוָּנָתוֹ לֹא הָיָה אֶלָּא לְדָבָר שֶׁתַּשְׁמִישׁוֹ תָּדִיר וַדַּאי אֲבָל לֹא לָזֶה דְּאֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה הַתִּינוֹק צְרָכָיו בַּבַּיִת. וְדַוְקָא בָּזֶה שֶׁהִכְנִיסוֹ לַבַּיִת בִּסְתָמָא דְּאָז אָמְרִינַן דְּדַעְתּוֹ לְכָל מַה שֶּׁיִּצְטָרֵךְ, אֲבָל אִם הִכְנִיסוֹ לְדָבָר שֶׁתַּשְׁמִישׁוֹ וַדַּאי (קח) כְּגוֹן שֶׁהִכְנִיסוֹ לְכַסּוֹת בּוֹ דַּם עוֹף שֶׁדַּעְתּוֹ לְשָׁחְטוֹ בְּיוֹם טוֹב, אָסוּר לְכַסּוֹת בּוֹ צוֹאָה. (קט) [ג]וְיֵשׁ מְקִלִּין גַּם בָּזֶה: **(פח) אַגַּב קַרְקַע הַבַּיִת.** מִשּׁוּם מִעוּטוֹ, וּכְמוֹ בַּסָּעִיף הַקּוֹדֵם: **(פט) שֶׁיִּחֵד לוֹ קֶרֶן זָוִית.** וְגַם צָרִיךְ לִזָּהֵר לִטֹּל מִמֶּנּוּ בְּשָׁוֶה וְלֹא לַעֲשׂוֹת גֻּמָּא, אוֹ דְּמַיְרֵי שֶׁהוּא תִּחוּחַ הַרְבֵּה דְּתֵכֶף כְּשֶׁנּוֹטֵל הַחוֹל נוֹפֵל לְתוֹךְ הַגֻּמָּא וְסוֹתְמָהּ [אַחֲרוֹנִים]: **(צ) דְּכֵיוָן שֶׁלֹּא שְׁטָחוֹ וְכוּ׳.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן ש״ח בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סַ״ק קמ״ד דְּאִם שְׁטָחוֹ, נִתְבַּטֵּל אַגַּב קַרְקַע הַבַּיִת אֲפִלּוּ אִם הִכְנִיסוֹ בְּפֵרוּשׁ לִצְרָכָיו: **(צא) וְאִם הוּא עָפָר תִּחוּחַ וְכוּ׳.** דְּאִם לֹא כֵן הֲלֹא צָרִיךְ כְּתִישָׁה וְאָסוּר. וְאִם מַיְרֵי שֶׁלֹּא שָׁחַט עֲדַיִן צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה הָעָפָר תִּחוּחַ כָּל כָּךְ כָּל סְבִיבָיו שֶׁבִּלְקִיחָתוֹ לֹא יַעֲשֶׂה גֻּמָּא, אוֹ שֶׁיִּטֹּל מִמֶּנּוּ בְּשָׁוֶה [וּכְגוֹן שֶׁהָיָה (קי) מְשֻׁפָּע וְגָבוֹהַּ קְצָת] וְכַנַּ״ל, דְּאִם לֹא כֵן אָסוּר לְכַתְּחִלָּה עַל כָּל פָּנִים לִשְׁחֹט עַל דַּעַת זֶה וְכַמְבֹאָר לְמַעְלָה. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דַּעֲשִׂיַּת גֻּמָּא שַׁיָּךְ אֲפִלּוּ בְּקַרְקַע תָּלוּשׁ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(נט) בַּ״ח (סט״ו) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לא), וְכֵן כָּתְבוּ הָאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק לא) וּפְרִי חָדָשׁ וְהַגְּרָ״א, וְהֵבִיאוּ שֶׁכֵּן כָּתַב לְהָדְיָא הָרַשְׁבָּ״א בְּסֵפֶר עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (בית מועד ש״ב סי׳ ב): **(ק) וְנִרְאֶה דְּלִדְקֹר כַּמָּה דְּקִירוֹת לְכֻלֵּי עָלְמָא אֵינוֹ נָכוֹן בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ אֵפֶר אַף שֶׁהֻסַּק בּוֹ בַּיּוֹם: טז** (קא) מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״כ) בְּשֵׁם סֵפֶר וַיִּגַּשׁ יְהוּדָה וְכֵן בַּאֵר הַגְּרָ״א, וּדְלֹא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה מכניס): **(קב)** הַגְּרַ״ז (סכ״ז, קו״א סק״ה) מִמַּשְׁמָעוּת הַבֵּית יוֹסֵף (שם), וְכֵן כָּתַב בְּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ה) בְּשֵׁם זְקֵנוֹ וְדוֹחֵק שָׁם לוֹמַר דְּהַאי לְבֵיתוֹ שֶׁכָּתַב בַּטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְבִנְיַן בֵּיתוֹ דְּהַיְנוּ לְצֹרֶךְ חֻרְבָּתוֹ עַיֵּן שָׁם. **וּפֵרוּשׁ הָרִאשׁוֹן שֶׁכָּתַבְנוּ בִּפְנִים נִרְאֶה יוֹתֵר: (קג)** כֵּן מַשְׁמַע מֵרַשִׁ״י (ח. ד״ה הכניס): **(קד)** יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (פ״א סי׳ כב) וּבַ״ח (סט״ז) וְטַ״ז (ס״ק יז), וְכֵן מַשְׁמַע מֵהַגְּרָ״א לְדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁסָּתַם כַּפֵּרוּשׁ הָרִאשׁוֹן שֶׁבַּתּוֹסָפוֹת (שם ד״ה ואמר ר״י): **(קה)** תּוֹסָפוֹת (שם) בְּתֵרוּץ בַּתְרָא: **(קו)** אוֹר זָרוּעַ (ח״ב סי׳ שלג) וְרַשְׁבָּ״א בְּחִדּוּשָׁיו (שם ד״ה מיתבי) מִמַּשְׁמָעוּת הַיְרוּשַׁלְמִי (פ״א ה״ג) הִכְנִיס עָפָר לָטוּחַ גַּגּוֹ אוֹ לְסַיֵּד בֵּיתוֹ אִם בָּא לִמָּלֵךְ אֵין מוֹרִין כֵּן, וְהוּא כְּעֵין גִּנָּתוֹ וְחֻרְבָּתוֹ הָאָמוּר בַּשַּׁ״ס דִּילָן. [וְדִבְרֵי אוֹר זָרוּעַ אֵלּוּ מוּבָא גַּם בְּהַגָּהוֹת (אָשֵׁרִי) (פ״א סי׳ ט) אֶלָּא שֶׁבְּטָעוּת הָעֳמִידוּ הַגָּ״הּ זוֹ שֶׁלֹּא בִּמְקוֹמָהּ וְלָכֵן לֹא הֱבִיאוּהָ הַפּוֹסְקִים, שֶׁחָשְׁבוּ שֶׁקָּאֵי עַל הָא דְּמוֹדִים שֶׁאִם שָׁחַט שֶׁיַּחְפֹּר וְכוּ׳ עַיֵּן שָׁם]. וְהָרַשְׁבָּ״א כָּתַב זֶה לַהֲלָכָה בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שם) וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ לְהַחְמִיר כְּדֵעָה זוֹ, וְכֵן נוֹטֶה דַּעַת הַגְּרָ״א וְכָתַב כֵּן לְבָאֵר גַּם דַּעַת הַתּוֹסָפוֹת בְּתֵרוּץ בַּתְרָא, וְעַל כֵּן יֵשׁ לְהַחְמִיר בָּזֶה: **יז (קז)** וְכֵן פָּסַק הַמַּהַרְשַׁ״ל (שם סי׳ כג) וְהַפְּרִי חָדָשׁ (סי״ח), וְכֵן מְבֹאָר בַּמָּאוֹר (ד.) וְכֵן הִסְכִּים הַמְּאִירִי (ח: ד״ה ומשום), וּלְאַפּוּקֵי מִדַּעַת הָרַשְׁבָּ״א בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שם) דְּאוֹסֵר בָּזֶה: **(קח)** מַהַרְשַׁ״ל בְּיָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (שם), וְהוּבָא בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק לג) וּפְרִי חָדָשׁ וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק לג): **(קט)** אוֹר זָרוּעַ (ח״א) בְּהִלְכוֹת כִּסּוּי הַדָּם בְּסִימָן שצ״א. וְאֶפְשָׁר דְּהָרִי״ף וְהָרַמְבַּ״ם וְהָרֹא״ש שֶׁלֹּא הֶעְתִּיקוּ דִּינָא דְּרָבָא דְּהִכְנִיס לְכַסּוֹת דַּם צִפּוֹר אָסוּר לְכַסּוֹת בּוֹ (דָּם) צוֹאָה סְבִירִי לְהוּ דִּלְמַסְקָנָא דְּרָמִי בְּרֵיהּ דְּרַב יֵיבָא לֹא סְבִירָא לֵהּ כְּלָל לְחַלֵּק בֵּין וַדַּאי לְסָפֵק, דְּמַה שֶּׁדַּעְתּוֹ הָיָה לְהָכִין לְוַדַּאי דַּעְתּוֹ הָיָה גַּם לְסָפֵק, וְכוֹי שֶׁאנֵי מִשּׁוּם הַתָּרַת חָלְבּוֹ, וּלְכָךְ הִשְׁמִיטוּהוּ לְהַאי מֵימְרָא. וְזֶהוּ שֶׁסִּיֵּם הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) עַל זֶה וְצָרִיךְ עִיּוּן לָמָּה וְכוּ׳ וְעַיֵּן בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל: **(קי)** טַ״ז (ס״ק יח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

ליקוטי דברי הרב: א] וכן דעת השו״ע הרב (סעיפים לא-לב). **ב]** ובשו״ע הרב (סעיפים כז-כח) פסק להקל. **ג]** ובשו״ע הרב (סכ״ח) פסק להחמיר ולא הביא דעת המקילין.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah